

Данилова Є. А., к. е. н. Ставицька А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПРОЦЕСИ ВІРТУАЛІЗАЦІЇ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Глобалізація приводить до створення принципово нової економічної системи з новими продуктивними силами, виробничими та фінансовими відносинами, специфічною організацією виробництва. Глобальні цивілізаційні трансформації останніх десятиріч спричинили формування нових умов існування економіки в глобальному середовищі, що істотно відрізняються від притаманних індустріальній економіці, тобто механізм господарювання змінюється суттєво.

Міжнародна торгівля є провідним каналом синхронізації економічних процесів між різними країнами, забезпечуючи поширення як позитивних, так і негативних економічних явищ. За умов зростання інтенсивності світового поділу праці ключове значення в розвитку національних економік набувають зовнішньоторговельні зв'язки. Збільшення ступеня залежності різних країн у масштабах глобалізованої економіки виражається у випереджальному зростанні міжнародної торгівлі щодо світового ВВП. Так, обсяги світової торгівлі до світового ВВП збільшилися з 49 % у 2000 р. до 59 % у 2018 р., при цьому понад 70 % міжнародної торгівлі припадає на транснаціональні корпорації [1]

Особливістю розвитку сучасної глобальної економічної системи є використання новітніх досягнень інформаційно-комунікаційних технологій та виникнення нового віртуального середовища, що трансформує традиційну економічну систему. Сучасний стан суспільства характеризується процесами глобалізації та інформатизації, які й визначили трансформацію всіх сфер життя. Відповідно до широковідомої класифікації А. Тоффлера, сучасна цивілізація перебуває у стані переходу до суспільства «третьої» хвилі [2].

З огляду на це можна зазначити, що Інтернет відіграє значну роль у процесі віртуалізації глобальної економічної системи. Розвиток Інтернет

технологій також дозволив Швеції і Фінляндії досягти високого ступеня інтеграції з усім іншим світом, Якщо у 2001 році кількість осіб, які використовували Інтернет була на рівні 495 млн., то вже у 2018 році цей показник сягнув 3578 млн. осіб, що у 7 разів перевищує показник початку досліджуваного періоду. В середньому щорічне зростання індивідуальних користувачів Інтернет було на рівні 15-20% [3].

У 2018 році США зайняли другу позицію за експортно-імпортними операціями на світовому ринку інформаційних технологій, причому останнім часом склалася тенденція до переважання імпорту ІТ продукції над експортом. У європейському регіоні лідерство із зовнішньої торгівлі ІТ у 2018 році належить Німеччині та Нідерландам [3].

Розглядаючи національні аспекти віртуалізації глобальної економічної системи з точки зору показників по країнам з найвищими та найнижчими ІТ зарплатами, то можна відзначити, що США та ЄС є регіонами, де розробники програмного забезпечення заробляють багато.

Оцінка індексу цифрового доступу визначає можливості країн в контексті їх рейтингової позиції, яка визначається рівнем економічної доступності до Інтернету через визначення кількості користувачів та сумарним значенням цифрових інформаційних технологій в економіці країн. Першість в рейтингу розподілили країни з різних географічних регіонів: Швейцарія (Європа), Сінгапур (Азія), США (Америка). Частка населення в цих країнах, які використовують Інтернет, знаходиться на рівні 85-90%. Отже, такий показник характеризує потужний розвиток ІТ сфери в країні, їх активну позицію в процесах віртуалізації через розширений доступ до ІТ продуктів в контексті індексу цифрового доступу. Отже, сумарний показник даного індексу оцінює розвиненість інфраструктури відповідних топ 15 країн за показниками наявності комп'ютера, доступу до мережі Інтернет тощо [2].

Триває розширення наявної інфраструктури інформаційних технологій і зростання їх використання. Зокрема, мережа Інтернет перетворює глобальне суспільство, збільшуючи можливості щодо доступу до ІТ продуктів. В

дійсності віртуальна складова глобальної економіки на сьогодні вже являє собою простір, в якому вже активно функціонують потужні корпоративні бізнес-структури, де генеруються реальні грошові кошти та відбувається масштабний обіг та отримання максимальних прибутків.

Список використаних джерел:

1. Statistical report 2017-2018. World Bank. URL: <http://www.worldbank.org>. (дата звернення 13.03.2020).
2. Globalization and Development. International Trade and Commodities. URL: www.unctad.org. (дата звернення 13.03.2020).
3. The developed/developing country classifications are based on the UN M49. ITU World Telecommunication. ICT Indicators database. URL: <http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Pages/definitions>. (дата звернення 13.03.2020).
4. Рябець Н.М., Тимків І.В. Віртуалізація глобальної економічної системи: кількісно-якісний вимір в сучасних умовах інтенсифікації глобалізаційних процесів. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. 2017. №11. С. 35-41. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5890>. (дата звернення 13.03.2020).